

Žádná bolest, žádné zrno: Putinův návrat k Černému moři

 zvedavec.news/komentare/2022/11/9392-zadna-bolest-zadne-zrno-putinuv-navrat-k-cernemu-mori.htm

Pepe Escobar

4.11.2022 Komentáře Témata: NATO, Rusko, Turecko, Ukrajina 1255 slov

Poté, co západní vojenský útok na Sevastopol na krátkou dobu zastavil ruské transporty obilí, Moskva se vrací k obchodu s pevnější rukou a výhodnějšími podmínkami.

Turecký prezident Recep Tayyip Erdogan zvedne telefon a zavolá svému ruskému protějšku Vladimiru Putinovi: „Pojďme si promluvit o „dohodě o obilí“.“ Putin, chladný, klidný a vyrovnaný, vysvětluje sultánovi fakta:

Za prvé, důvod, proč Rusko odstoupilo od dohody o vývozu obilí.

Za druhé, jak Moskva usiluje o seriózní vyšetření – teroristického – útoku na černomořskou flotilu, který podle všeho prakticky porušil dohodu.

A za třetí, jak Kyjev musí zaručit, že bude dodržovat dohodu, kterou zprostředkovalo Turecko a OSN.

Teprve pak by Rusko zvážilo návrat k jednacímu stolu.

A pak – dnes, 2. listopadu – divadelní převrat: Ruské ministerstvo obrany (MO) oznámilo, že se země vrací k dohodě o černomořském obilí poté, co od Kyjeva obdržela nezbytné písemné záruky.

MZV zcela diplomaticky ocenilo „úsilí“ Turecka i OSN: Kyjev se zavázal nepoužívat „námořní humanitární koridor“ k bojovým operacím, a to pouze v souladu s ustanoveními Černomořské iniciativy.

Moskva uvedla, že záruky jsou „prozatím“ dostatečné. To znamená, že se to vždy může změnit.

Všichni se skloní před sultánovými argumenty

Erdogan musel být pro Kyjev velmi přesvědčivý. Ještě před telefonátem Putinovi ruské ministerstvo obrany (MO) vysvětlilo, že útok na Černomořskou flotilu provedlo 9 leteckých a 7 námořních bezpilotních letounů plus americký pozorovací dron RQ-4B Global Hawk, který číhal na obloze nad neutrálními vodami.

Útok se odehrál pod krytím civilních lodí a zaměřil se na ruská plavidla, která doprovázela obilný koridor v obvodu jejich odpovědnosti, a také na infrastrukturu ruské základny v Sevastopolu.

MO výslovně označilo britské odborníky rozmístěné na základně Očakov v Nikolajevské oblasti za projektanty této vojenské operace.

V Radě bezpečnosti OSN stálý zástupce Vasilij Nebenza prohlásil, že je „překvapen“, že vedení OSN „nedokázalo teroristické útoky nejen odsoudit, ale ani vyjádřit znepokojení“.

Poté, co Nebenza prohlásil, že Britové zorganizovali kyjevskou operaci na černomořské flotile, „ukončili humanitární rozměr istanbulských dohod“, také upřesnil:

„Vycházíme z toho, že černomořská obilná iniciativa, na níž se Rusko, Turecko a Ukrajina dohodly pod dohledem OSN 22. července, nesmí být realizována bez Ruska, a proto rozhodnutí, která byla přijata bez naší účasti, nepovažujeme za závazná.“

V praxi to znamená, že Moskva „nemůže umožnit nerušený průjezd plavidel bez naší kontroly“. Zásadní otázkou je, jak a kde budou tyto inspekce prováděny – Rusko totiž varovalo OSN, že rozhodně bude kontrolovat prázdné nákladní lodě v Černém moři.

OSN se snažila tvářit statečně, věřila, že pozastavení činnosti Ruska je „dočasné“, a těšila se, až ve Společném koordinačním centru opět přivítá „svůj vysoce profesionální tým“.

Podle šéfa humanitární pomoci Martina Griffithse OSN také prohlašuje, že je „připravena odpovědět na obavy“. A to musí být brzy, protože 19. listopadu uplyne 120 dní, o které se dohoda prodlužuje.

„Odpovědět na obavy“ nevystihuje vše. Zástupce stálého zástupce Ruska Dmitrij Poljanskij uvedl, že na zasedání Rady bezpečnosti OSN západní země prostě nedokázaly popřít svou účast na útoku v Sevastopolu; místo toho jednoduše obvinily Rusko.

Až do Oděsy

Ještě před telefonátem s Erdoganem Putin upozornil, že „34 procent obilí vyváženého v rámci dohody jde do Turecka, 35 procent do zemí EU a pouze 3-4 procenta do nejchudších zemí. Pro tohle jsme všechno udělali?“

Správně. Například do Španělska putovalo 1,8 milionu tun obilí, do Turecka 1,3 milionu tun a do Itálie 0,86 milionu tun. Naproti tomu do „hladovějícího“ Jemenu šlo pouze 0,067 tuny a do „hladovějícího“ Afghánistánu 0,04 tuny.

Putin dal jasně najevo, že Moskva od dohody o dodávkách obilí neodstupuje, ale pouze pozastavila svou účast.

A jako další gesto dobré vůle Moskva oznámila, že ochotně a zdarma dodá 500 000 tun obilí chudším zemím, aby nahradila ucelené množství, které měla Ukrajina vyvézt.

Po celou dobu Erdogan obratně manévroval, aby vyvolal dojem, že jedná ve vyšším zájmu: i když se Rusko bude chovat „nerozhodně“, jak to definoval, budeme pokračovat v dohodě o obilí.

Zdá se tedy, že Moskva byla testována – OSN a Ankarou, která nejvíce získává z dohody o obilí a z tohoto hospodářského koridoru nepokrytě profituje. Lodě z Oděsy nadále vyplouvají do tureckých přístavů – hlavně do Istanbulu – bez souhlasu Moskvy. Očekávalo se, že při návratu do Oděsy budou „filtrovány“ Ruskem.

Moskva se snaží zabránit tomu, aby se Oděsa stala uzlem teroristické infrastruktury. To znamená neustálé návštěvy křížujícími raketami.

No, ruské rakety už „navštívily“ základnu Očakov obsazenou Kyjevem a britskými experty. Očakov – mezi Nikolajevem a Oděsou – byl vybudován již v roce 2017 za klíčového přispění Američanů.

Britské jednotky, které se podílely na sabotáži Severních proudů, jsou podle Moskvy tytéž, které plánovaly operaci v Sevastopolu. Očakov je neustále sledován a občas ostřelován z pozic, které Rusové minulý měsíc vyklidili jen 8 km jižněji, na výběžku poloostrova Kinburn. A přesto základna nebyla zcela zničena.

Skutečnou reakcí na útok na Sevastopol byly tento týden neúnavné raketové „návštěvy“ ukrajinské elektrické infrastruktury; pokud bude intenzita útoků zachována, prakticky celá Ukrajina se brzy ponoří do tmy.

Uzavření Černého moře

Útok na Sevastopol mohl být katalyzátorem, který vedl k ruskému kroku uzavřít Černé moře – Oděsa se stala absolutní prioritou ruské armády. Napříč Ruskem se ozývají vážné hlasy, proč se ruskojazyčná Oděsa nestala cílem přesného zaměření již dříve.

Špičková infrastruktura ukrajinských speciálních sil a britských poradců se nachází v Oděse a Nikolajevu. Nyní není pochyb o tom, že se dostaly do hledáčku ruských zaměřovačů.

I když se dohoda o obilí teoreticky vrátila na správnou cestu, je beznadějně očekávat, že Kyjev bude dodržovat jakékoli dohody. Koneckonců každé důležité rozhodnutí přijímá buď Washington, nebo Britové v NATO. Stejně jako bombardování Krymského mostu a poté Severních proudů byl i útok na Černomořskou flotilu zamýšlen jako vážná provokace.

Zdá se však, že IQ geniálních konstruktérů je nižší než teplota ledničky: každá ruská reakce vždy uvrhne Ukrajinu hlouběji do nevyhnutelné – a nyní doslova černé – díry.

Zdalo se, že obchod s obilím je výhodný pro obě strany. Kyjev by po odminování černomořských přístavů již nezamořoval tyto přístavy. Turecko se změnilo v dopravní uzel pro přepravu obilí pro nejchudší země (ve skutečnosti tomu tak nebylo: hlavním příjemcem byla EU). A sankce vůči Rusku byly zmírněny na vývoz zemědělských produktů a hnojiv.

To v zásadě podpořilo ruský vývoz. Nakonec to nevyšlo, protože mnoho hráčů se obávalo možných druhotných sankcí.

Je důležité si uvědomit, že dohoda o černomořském obilí jsou vlastně dvě dohody: Kyjev podepsal dohodu s Tureckem a OSN a Rusko podepsalo samostatnou dohodu s Tureckem.

Koridor pro přepravu obilí je široký pouze 2 km. Minolovky se pohybují souběžně podél koridoru. Lodě kontroluje Ankara. Dohoda mezi Kyjevem, Ankarou a OSN tedy zůstává v platnosti. Nemá nic společného s Ruskem – které v tomto případě náklad nedoprovází a/nebo nekontroluje.

„Pozastavením“ dohody Ruska s Ankarou a OSN se mění to, že Moskva může od nynějška postupovat při neutralizaci teroristických hrozeb, jak uzná za vhodné, a dokonce i vtrhnout do ukrajinských přístavů a obsadit je: to nebude představovat porušení dohody s Ankarou a OSN.

V tomto ohledu tedy mění pravidla hry.

Zdá se, že Erdogan plně pochopil, co je v sázce, a Kyjevu jasně řekl, aby se choval slušně. Neexistuje však žádná záruka, že západní mocnosti nepřijdou s další černomořskou provokací. Což znamená, že dříve či později – možná na jaře 2023 – bude muset generál Armagedon vyložit karty na stůl. To znamená vstoupit až do Oděsy.

No pain, no grain: Putin's Black Sea comeback vyšel 3.11.2022 na thesaker.is. Překlad v ceně 534 Kč Zvědavec.

Poznámka editora: Původní název článku zní v angličtině *No pain, no grain* je vlastně parafrází na rčení *No pain, no gain* – bez námahy není zisku.